

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра фехтування, боксу та національних одноборств

Затверджено на засіданні кафедри
_____2015 р. _ протокол № _____

Зав. каф., доцент _____ В.А.Бусол

Лекція

Науково-дослідна робота у студентів вищих навчальних закладів

для студентів 4 курсу факультетів фізичного виховання і спорту

Підготував: доцент Никитенко А. О.

ЛЬВІВ-2015

З М І С Т

1. Організація та проведення наукового дослідження	2
1.1. Теоретичний аналіз, узагальнення, визначення напрямку роботи.....	2
1.2. Розробка теми дослідження	3
1.3. Визначення методики дослідження та проведення вимірювань.....	3
1.4. Статистична обробка отриманих результатів, їх аналіз та формулювання висновків.....	4
2. Різновиди науково-дослідних робіт студентів.....	5
2.1. Курсова робота.....	5
2.2. Кваліфікаційна робота.....	5
2.3. Дипломна робота.....	5
2.4. Магістерська (дипломна) робота.....	6
Література.....	6

1. Організація та проведення наукового дослідження

Для початку наукового дослідження треба намітити загальний план, в якому зазначити строки виконання та зміст основних розділів дослідної роботи: вивчення літератури, узагальнення досвіду практичної роботи, проведення експериментальних досліджень тощо.

Підготовка роботи іде поетапно:

1. Вибір теми, її обґрунтування, формулювання мети, гіпотези, визначення об'єкта та предмета дослідження і завдань, вибір методів дослідження;
2. Вивчення і критичний аналіз загальної та спеціальної, наукової, методичної і довідкової літератури, офіційних документів, матеріалів мережі інтернет тощо;
3. Проведення педагогічних досліджень за допомогою сучасних методів;
4. Самостійний аналіз і узагальнення отриманого матеріалу, обробка даних за допомогою методів математичної статистики;
5. Формулювання чітких, логічних висновків, що відповідають завданням роботи;
6. Розробка практичних рекомендацій.

1.1. Теоретичний аналіз, узагальнення, визначення напрямку роботи

Великий інтерес до дослідження будь-якого питання створюється в результаті *аналізу літератури* та практики в процесі власної педагогічної діяльності. Обрана тема повинна бути актуальною для теперішньої та майбутньої практики фізичного виховання. Правильно обрана тема характеризуються не широким колом питань, що поставлені перед нею, а глибиною їх розробки. Після визначення теми дослідження необхідно ознайомитись з літературою, яка прямо, або опосередковано відображає ідею очікуваної роботи. Це позбавляє від дублювання, допомагає своєчасно вносити корективи, робити порівняльний аналіз власних даних з даними інших авторів. Важливим джерелом первинної інформації при виявленні проблемної ситуації та формування робочої гіпотези дослідження є відомості, які були виявлені такими методами опиту, як анкетування та інтерв'ювання (виявлення думок

спеціалістів за чітко сформованим списком питань, проведення масових обстежень, спрямованих на виявлення фізкультурних та спортивних інтересів населення, за спеціально розробленими листами для опитувань). Хоча така інформація є суб'єктивною, проте в ній відображається й об'єктивний початок, особливо якщо її носієм є досвідчені фахівці.

1.2. Розробка теми дослідження

При обранні теми дослідник повинен керуватись:

- Актуальністю питання (важливістю яку має рішення даної проблеми для практики боксу).
- Засобами якими володіє дослідник (база, апаратура, помічники, консультанти, технічні виконавці тощо, можливість залучення в якості досліджуваних певного контингенту спортсменів).
- Рівнем власної підготовки (досвід роботи за темою, знання, володіння методиками отримання об'єктивних даних, при цьому потрібно враховувати не лише рівень знань та досвіду, але й те, чому він навчиться в строки відведені для підготовки дослідження).

Розробка теми має головне значення для будь-якого дослідження.

Гіпотеза формує предмет конкретного дослідження, дозволяє відрізнити головні та другорядні факти, народжує нові ідеї, можливості переходу теорії в практику. Вдало сформульована гіпотеза - це та наукова "стежка", якою пройдуть інші дослідники.

1.3. Визначення методики дослідження та проведення вимірювань

При плануванні роботи слід спиратися на наявні у дослідника методики досліджень та устаткування. В тих випадках, коли робота немає експериментального характеру, розділ "Експериментальні дослідження" замінюється розділом "Вивчення архівних документів" або "Поглиблене вивчення досвіду практичної роботи" тощо.

При складенні плану роботи треба звернути увагу на правильне визначення її завдань **та методик досліджень**. Наприклад, основними методами отримання об'єктивних даних про техніку будуть методи фіксування зовнішніх проявів рухової дії (динамографія, кіно-, фотозйомка та відеозапис), а також запис біотоків м'язів допоміжними засобами - фізіологічні спостереження і лікарський контроль.

Експеримент треба провести так, щоб його результати не викликали сумнівів. При дослідженні проблем методики навчання та тренування треба створити експериментальні групи, частина яких тренується (або навчається) за однією програмою та системою, а інша (контрольна) - за другою. Склад групи повинен бути рівноцінним, умови занять життя та праці - приблизно однаковими, програма курсів навчання (тренування) - ідентична за виключенням тих частин, які відображають сутність дослідження. Так наприклад, не можна порівнювати результати навчання групи дітей 14-15 років з результатами навчання 19-20 річних або дорослих, порівнювати результати

тренувань спортсменів, які тренуються три рази на тиждень з результатами спортсменів, які тренуються шість разів тощо.

Експериментальний метод передбачає залучення до педагогічного процесу нового педагогічного фактору (засобу методу навчання тощо) для вивчення ефективності його впливу. **Контрольний метод** характеризується, тим що в ньому вигримується стала форма та зміст навчально-виховної роботи як критерій для порівняння з експериментальним методом.

Достовірність даних дослідження залежить від кількості досліджуваних. Чим більша їх кількість, тим менша вірогідність того, що на результати досліджень вплинули невизначені фактори - індивідуальні особливості тих хто займався, відмінні умови їх життя, психологічні фактори тощо. При вивченні проблем тренування та навчання кількість досліджуваних повинна бути тим більша, чим менша впевненість в повній ідентичності складу групи, умов занять тощо.

В результаті досліджень повинні бути отримані необхідні наукові факти, на підставі яких можуть бути потім обґрунтовані відповідні висновки та рекомендації. Тому до точності та ретельності реєстрації досліджуваних показників завжди висуваються високі вимоги.

Для того, щоб організувати та провести дослідження, повинна бути проведена відповідна підготовча робота. Треба заздалегідь перевірити необхідну апаратуру, підготувати місце проведення дослідження, інвентар, розробити протоколи, підібрати та проінструктувати досліджуваних або цілі експериментальні групи.

Запис показників, що вимірюються або спостерігаються, ведеться в спеціальних протоколах, де повинні фіксуватись: дата виміру, час, зовнішні умови, характер або зміст дослідницьких дій, кількісні або якісні показники, тривалість спостережень, інші дані.

Вся увага дослідника повинна бути спрямована на те, щоб отримати об'єктивні результати, досконало вивчити зміст досліджуваного явища, процесу, стану дії. Тому, при підготовці до наукової роботи особливу увагу необхідно спрямувати на ретельність всіх вимірів та реєстрацій досліджуваних показників, так як у боксі ряд показників, наприклад, час рухових реакцій та окремих дій вимірюється з точністю до тисячних часток секунди.

1.4. Статистична обробка отриманих результатів, їх аналіз та формулювання висновків

Методи статистичної обробки дозволяють встановити ступінь достовірності відмінностей, ефективності двох чи декількох педагогічних процесів, а також виявити деякі зв'язки між ними. Велику роль в первинній обробці матеріалів дослідження відіграють графічні методи. Графічні методи обробки матеріалу (побудова графіку, діаграм, схематичних моделей) допомагають наочно надати вираховані кількісні співвідношення та залежності, з'ясувати характер зв'язку між досліджуваними явищами або процесами.

Графічне зображення отриманих розрахункових матеріалів - це не тільки ілюстрації до них, але й один із засобів аналізу. Так, графічно співставляючи динаміку параметрів тренувальних навантажень і динаміку результативних

показників, можна відмітити такі співвідношення між ними, роздивитись які за допомогою інших методів не вдається. Працемісткі операції побудови складних графіків полегшуються завдяки сучасним технічним засобам (наприклад графічному комп'ютерному забезпеченню).

Аналіз проведеної роботи виконується на підставі отриманих та оброблених результатів, оцінки їх значимості для теорії та практики виду спорту. По завершенню роботи треба вміти сформулювати чіткі висновки та обґрунтувати конкретні методичні рекомендації по використанню результатів досліджень на практиці.

2. Різновиди науково-дослідних робіт студентів

Результати студентської наукової роботи подають у формі курсових, кваліфікаційних, дипломних та магістерських робіт, що відрізняються рівнем подання результатів, змістом та обсягом.

2.1. Курсова робота

Курсова робота – наукова праця, спрямована на поглиблене вивчення студентом проблеми, яка виконана на основі аналізу літературних джерел та застосування методів педагогічного спостереження й узагальнення даних власних досліджень.

Структура курсової роботи: титульний аркуш, Зміст, Перелік умовних позначень (у разі потреби), Вступ (1-2 стр, містить актуальність, мету і завдання роботи), розділ 1 Стан питання (за результатами аналізу літературних джерел – 10-12 стр), розділ 2 Методи та організація дослідження (2-3 стр), розділ 3 Результати дослідження (5-8 стр), Висновки (1-2 стр), Список використаних джерел (15-25), Додатки (у разі потреби), Анотації (укр., англ. мовами). Загальний обсяг 25-30 сторінок.

2.2. Кваліфікаційна робота

Кваліфікаційна робота – самостійне навчально-наукове дослідження студента, з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих за час навчання.

Структура кваліфікаційної роботи: титульний аркуш, Зміст, Перелік умовних позначень (у разі потреби), Вступ (2-3 стр, містить актуальність, мету і завдання роботи), розділ 1 Стан питання (за результатами аналізу літературних джерел – 12-15 стр), розділ 2 Методи та організація дослідження (3-5 стр), розділ 3 Результати власних досліджень та їх обговорення (8-10 стр), Висновки (1-3 стр), Список використаних джерел (20-30), Додатки (у разі потреби), Анотації (укр., англ. мовами). Загальний обсяг 30-40 сторінок.

2.3. Дипломна робота

Дипломна робота – самостійна творча робота, що має дослідницький та експериментальний характер, віддзеркалює рівень теоретичних знань і практичних навичок випускника, його здатність до проф. діяльності як фахівця.

Структура дипломної роботи: титульний аркуш, Зміст, Перелік умовних позначень (у разі потреби), Вступ (2-3 стр, містить актуальність, мету і

завдання роботи), розділ 1 Стан питання (за результатами аналізу літературних джерел – 18-20 стр), розділ 2 Методи та організація дослідження (3-8 стр), розділ 3 Результати власних досліджень та їх обговорення (15-20 стр), Висновки (1-3 стр), Практичні рекомендації (у разі потреби), Список використаних джерел (40-70), Додатки (у разі потреби), Анотації (укр., англ. мовами), Акти впровадження (за наявності). Загальний обсяг 50-70 сторінок.

2.4. Магістерська (дипломна) робота

Магістерська робота – самостійна науково-дослідна робота, яка виконує кваліфікаційну функцію (тобто готується з метою публічного захисту та отримання академічного ступеня магістра).

Структура магістерської роботи: титульний аркуш, Зміст, Перелік умовних позначень (у разі потреби), Вступ (2-3 стр, містить актуальність, мету і завдання роботи), розділ 1 Стан питання (за результатами аналізу літературних джерел – 20-25 стр), розділ 2 Методи та організація дослідження (3-8 стр), розділ 3 Аналіз і узагальнення результатів дослідження (25-35 стр), розділ 4 (у разі потреби), Висновки (2-3 стр), Практичні рекомендації (1,5-2 стр), Список використаних джерел (70-100), Додатки (у разі потреби), Анотації (укр., англ. мовами), Акти впровадження. Загальний обсяг 70-90 сторінок.

Тематика наукової роботи повинна відповідати сучасним завданням підготовки фахівців, збігатися з основними напрямками та проблемами НДР кафедри та університету, яка щороку переглядається та оновлюється. Головне у темі – актуальність, наукова новизна та практичне значення. Студенти мають право запропонувати власну тему кваліфікаційної або дипломної роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки. Можливе виконання робіт реферативного характеру. Обираючи тему науково-дослідної роботи студент може скористатись приблизною тематикою наукових та курсових робіт, які є на кафедрі, або проконсультуватись в більш досвідчених колег. Вибрані теми наукової роботи затверджуються кафедрами, що ними керують. Тема дипломної чи магістерської роботи повинна закріплюватися за студентом рішенням кафедри, обговорюватися під час засідання вченої ради факультету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Студентська наукова робота: підготовка, написання та захист курсової, кваліфікаційної, дипломної та магістерської робіт. – Методичні рекомендації для викладачів і студентів ЛДІФК. – Львів, 2006. – 56 с.
2. І.П. Дегтярьов. Бокс. – М., ФіС. – 1979. – С. 231-239.
3. Д. Донской. Біомеханіка з основами спортивної техніки. – М., ФіС. –1971. – С. 136-139.
4. М.В. Видрін. Введення в спеціальність. – М., ФіС. – 1980. – С. 49-59.
5. В. Козлов. Практикум з біомеханіки. – М., ФіС. – 1980. – С. 66.
6. М.І. Романенко. Бокс. – К., Вища школа. – 1978. – С. 263-277.